

Ultrazvukové skeny v těhotenství

Jako součást předporodní péče Vám budou nabídnuty dva ultrazvukové screeningové testy. Můžete si zvolit, zda se těmto testům chcete nebo nechcete podrobit. Než se rozhodnete, přečtěte si prosím tento letáček.

Letáček je určen těhotným ženám a vysvětluje:

- o jaké testy se jedná;
- proč se provádějí; a
- kdy se provádějí.

Sken je způsob kontroly možných problémů Vašeho těhotenství. Je to screeningový test. To znamená, že může zjistit problémy, které je pak nutné zkontrolovat dalšími testy. Sken nedokáže odhalit všechny problémy.

Co je to ultrazvukový sken?

Ultrazvukový přístroj používá zvukové vlny k vytvoření obrazu na displeji počítače.

Člověk, který sken provádí, se nazývá ultrazvukový technik. Tento technik Vám během vyšetření vysvětlí, co je to sken.

Jak se sken objedná?

Rozhodnete-li se, že si necháte udělat sken, Vaše porodní asistentka Vám řekne, kde ho lze provést, a objedná Vám vyšetření.

Máte-li objednané vyšetření a pak se rozhodnete, že sken nechcete, oznamte to prosím porodní asistenci, která vyšetření zruší.

Jak se sken provádí?

Ultrazvukový technik získá jasnější obraz Vašeho dítěte, nebudete-li mít při skenu zcela vyprázdněný močový měchýř. Snažte se prosím zhruba hodinu před vyšetřením nemočit.

Aby ultrazvukový technik jasněji viděl Vaše dítě na displeji, provádí se sken ve ztemnělé místnosti. Skenování si vyžaduje vysoké soustředění, takže v místnosti je i naprosté ticho. Ultrazvukový technik Vám vysvětlí, co dělá a co hledá.

Požádá Vás, abyste si při skenu lehla na záda. Při skenování nemusíte mít žádné speciální oblečení. Budete však vyzvána, abyste si vytáhla horní část oblečení na hrudník a stáhla si sukni nebo kalhoty na boky. Spodní část břicha Vám potrou gelem, aby zařízení, kterému se říká sonda, mohlo přejíždět po břiše. Ultrazvukové vlny neprocházejí vzduchem, takže gel zaručuje dobrý kontakt mezi pokožkou a sondou. Vaše oblečení bude před gelem chráněné hedvábným papírem.

Sonda přenáší zvukové vlny břichem do dělohy. Zvukové vlny se odrážejí od dítěte a převádějí se na obraz na displeji.

Ultrazvukový sken je jednoduchý a bezbolestný. Ultrazvukový technik Vám možná bude muset stlačit břicho, aby dítě lépe viděl.

Jsou skeny bezpečné?

Pokud je nám známo, počáteční sken na začátku těhotenství a sken pro zjištění anomálie plodu, které nabízíme, jsou bezpečné pro matku i dítě.

Jaké jsou výhody skenu na počátku těhotenství a skenu pro zjištění anomálií plodu?

Sken na počátku těhotenství potvrzuje, že Vašemu dítěti bije srdce a v kterém týdnu těhotenství jste. Sken také zjistí, zda máte více než jedno dítě, aby Vám porodní asistentka a lékař mohli naplánovat zdravotní péči.

Skeny mohou zjistit problémy, než se dítě narodí. Zjištění problému před porodem pomůže Vám i Vašemu partnerovi, abyste se na něj připravili. Někdy může pomoci naplánovat léčbu po narození dítěte. Někdy, když žena zjistí, že existuje závažný problém, může zvažovat ukončení těhotenství.

Jaké jsou nevýhody skenu na počátku těhotenství a skenu pro zjištění anomálií plodu?

Provedení skenů Vás může znepokojit, zvláště při zjištění problému. Nechcete-li raději vědět o žádných problémech, které Vaše dítě má před porodem, musíte pečlivě zvažovat, zda se chcete skenům podrobit. Své obavy byste měla probrat s porodní asistentkou.

Výsledky

Budou mé výsledky důvěrné?

NHS uchovává výsledky všech testů v důvěrnosti. Každá nemocnice má odlišnou politiku týkající se počtu lidí, kteří mají přístup k výsledkům Vašeho testu. Vaše porodní asistentka Vám bude moci vysvětlit místní podmínky.

Jak dostanu výsledky svého skenu?

Ultrazvukový technik Vám sdělí výsledky skenu na konci vyšetření.

Mohu na sken přivést rodinné příslušníky nebo přátele?

Většina dětí je zdravých, ale jelikož sken na anomálie může ukázat abnormality, možná budete chtít požádat svého partnera nebo někoho jiného, kdo Vás může podpořit, aby přišel na sken s Vámi.

Je lepší nebrat na vyšetření děti. Během skenu mohou rozptylovat Vás i ultrazvukového technika.

Mohu dostat snímek dítěte?

Někdy je možné zakoupit si snímky dítěte pořízené během skenu. Pokud si to přejete, řekněte to prosím ultrazvukovému technikovi ještě před zahájením skenu.

Ultrazvukový sken na počátku těhotenství

Tento sken se nabízí všem ženám, obvykle v 11. až 13. týdnu těhotenství.

Jak dlouho sken potrvá?

Ultrazvukový sken na počátku těhotenství trvá asi 10 minut.

Sken se provádí, aby se:

- zkontroloval srdeční tep Vašeho dítěte;
- zjistilo, zda nenosíte více než jedno dítě (ženy s dvojčaty nebo trojčaty potřebují mimořádnou předporodní péči, a při těhotenství s dvojčaty je důležité vědět, zda děti sdílejí tutéž placentu);
- změnilo Vaše dítě pro kontrolu, v jakém stupni těhotenství jste a kdy máte porodit (to je obzvláště důležité, když uvažujete o dalších screeningových testech); a
- zkontroloval vývoj Vašeho dítěte (vývoj dítěte není v této rané fázi příliš zřetelný, ale někdy lze zjistit vážné problémy).

Budu potřebovat další sken na počátku těhotenství?

Někdy není při použití břišní sondy dítě jasně vidět a proto může ultrazvukový technik doporučit vnitřní sken. Říká se mu transvaginální sken, který může poskytnout podrobnější obraz. Před tímto skenem budete požádána, abyste si vyprázdnila močový měchýř. Do vaginy Vám bude zavedena malá sonda, podobně jako se zavádí tampón.

Vaginální ultrazvukový sken není bolestivý. Ultrazvukový technik Vám sken vysvětlí a požádá Vás o souhlas k jeho provedení. Pokud si vnitřní sken nepřejete, sdělte to prosím ultrazvukovému technikovi. Bude Vám nabídnuto vyšetření s dalším břišním skenem.

Ultrazvukový sken na anomálie plodu

Tento sken se nabízí v 18. až 20. týdnu těhotenství.

Jak dlouho sken potrvá?

Tento sken obvykle trvá 15 až 20 minut.

Sken se provádí, aby se:

- zkontroloval tělesný vývoj Vašeho dítěte;
- pomohlo zjistit problémy (také se jim říká anomálie), jako je zadní rozštěp páteře a další defekty neurální trubice;
- zkontrolovalo množství tekutiny kolem dítěte v děloze; a
- zjistilo uložení placenty

Ultrazvukový technik má seznam věcí, které u Vašeho dítěte zjišťuje, a rovněž provede určitá měření.

Budu potřebovat další sken na anomálie plodu?

Ultrazvukový technik použije schválený kontrolní seznam ke zjišťování určitých stavů a struktur, jako je zadní rozštěp páteře. Ultrazvukový technik nemusí být schopen najít vše, co je na kontrolním seznamu. Někdy ani není během skenu možné vše na seznamu vidět. Může tomu být proto, že:

- dítě leželo v poloze, která ztěžovala vyšetření;
- těhotenství je příliš rané na to, aby byl sken proveden; a
- máte na svou výšku nadprůměrnou hmotnost a to ztěžuje zkoumání dítěte, protože obrazy nejsou zřetelné.

V takovém případě budete pozvaná na další vyšetření s novým skenem, aby se zjistilo, zda ultrazvukový technik může projít celý seznam. Není vždy možné, aby ultrazvukový technik prošel celý seznam ani při druhém vyšetření.

Jaké problémy může sken zjistit?

Sken může ukázat určité problémy při vývoji dítěte, ne však všechny. Některé problémy se u dítěte mohou vyvinout až po 20 týdnech, a některé se nemusí na ultrazvuku objevit. Proto se v malém počtu případů narodí děti s problémy, i když během ultrazvukového skenu nebyl žádný problém zjištěn.

Na str. 5 je seznam nejběžnějších problémů, které lze při skenu zjistit. V pravém sloupci je uvedena pravděpodobnost, s jakou sken na anomálie může každý problém identifikovat v případě, že Vaše dítě tento problém má. Seznam nezahrnuje všechny abnormality, které lze pozorovat.

Problém	Pravděpodobnost zjištění problému při ultrazvukovém skenu na anomálie v 18. až 20. týdnu
<p>Defekty neurální trubice vznikají tehdy, když se řádně nevytvoří kůže nebo kost zakrývající míchu nebo mozek. Dva hlavní defekty neurální trubice jsou:</p> <p>Anencefalie (nevyvinutí mozku) 99 %</p> <p>Zadní rozštěp páteře (kůže nebo kost nezakrývá míchu) 90 %</p>	
Závažné srdeční vady	25 %
Brániční kýla (vada svalu, který odděluje hrudník od žaludku)	60 %

Pramen: www.rcog.org.uk (převzato dne 16/12/09)

Některé problémy u dítěte mohou být vyvolané tím, že dítě má problémy s chromozomy, které ovlivňují jeho vývoj. Je-li podezření na problém s chromozomy, může Vám být nabídnuta amniocentéza. Informace o tomto testu najdete v samostatném letáčku.

Při skenu na anomálie plodu lze zjistit i další velmi vzácné stavy, jako jsou závažné problémy s ledvinami a končetinami. Některé stavy však nelze při tomto skenu zjistit, jako např. drobné problémy způsobu, jakým se dítě vyvíjí, problémy, které se vyvinou až po skenu, a stavy jako je mozková obrna a autismus.

Co se stane, když se při skenu objeví existence nebo podezření na určitý problém?

Jakmile ultrazvukový technik zjistí určitý problém, řekne Vám o něm, a budete si o něm moci pohovořit s porodní asistentkou nebo lékařem na své předporodní klinice.

Některé drobné problémy si budou vyžadovat další skeny až v pozdější fázi těhotenství.

Někdy není možné, aby Vám při prvním skenu na anomálie ultrazvukový technik řekl přesně, o jaký problém se jedná. Může Vám být nabídnut další sken na jiném oddělení nebo u odborného lékaře, který se zabývá typem problému, u kterého existuje podezření, že se u Vašeho dítěte vyskytuje.

Diagnostické testy po podrobném skenu

Může Vám být také nabídnout další test, jako je amniocentéza. Další informace o všech jiných testech Vám poskytne Vaše porodní asistentka nebo porodník (nemocniční lékař).

Co se stane při definitivním zjištění anomálie?

Zjištění problému, který může mít Vaše dítě před porodem, může Vám i Vašemu partnerovi pomoci, abyste se na něj připravili. Informace u typu problému lze použít k tomu, abyste se připravili na to, jak, kdy a kde se Vaše dítě narodí. Možná bude nutné, aby se dítě narodilo v jiné nemocnici, která může poskytnout odborný personál a péči, kterou bude Vaše dítě možná potřebovat.

Velmi malý počet problémů lze léčit před narozením dítěte.

Je-li problém vážný, můžete se rozhodnout těhotenství ukončit nebo v něm pokračovat. Je to obtížné rozhodování a budete mít čas, informace a podporu, které Vám pomohou přijmout rozhodnutí, jež je pro Vás správné.

Zjištění, že Vaše nenarozené dítě má určitý problém, je stresující a rozhodování o tom, co udělat, je těžké. Většina žen chce a potřebuje určitou pomoc. Může ji poskytnout Váš partner, rodina nebo přátelé nebo zdravotní odborníci, kteří o Vás pečují. Podle Vašeho přání může s Vámi na nemocniční vyšetření přicházet i Váš partner nebo přítel.

Další informace

Další informace o ultrazvukových skenech Vám poskytne Vaše porodní asistentka, nemocniční lékař (porodník), ultrazvukový technik nebo je najdete na webovém stránce Antenatal Screening Wales (Předporodní screening ve Walesu) na webové adrese: www.antenatalscreening.org.

© Copyright 2010 Public Health Wales NHS Trust. Všechna práva vyhrazena.
Zákaz reprodukce celého textu nebo jeho části bez svolení vlastníka copyrightu.
www.antenatalscreening.org

Duben 2010
US 9. vydání